

Column

Rienk de Jong

Eerbetoon aan
Suguru Igarashi

Toen het na de Tweede Wereldoorlog economisch beter ging met Japan, bleek er een zeer grote belangstelling te bestaan voor vlinders. In de jaren 1980 (en misschien nog steeds) waren er meer leden aangesloten bij de *Butterfly Society of Japan*, dan er georganiseerde vlinderliefhebbers waren in de rest van de wereld. Tijdschriften en -schriftjes kwamen en gingen. De belangstelling leidde ook tot prachtige plaatwerken. Zo startte er een serie over de dagvlinders van de Zuidoost-Aziatische eilanden (*Butterflies of the South East Asian Islands*, editor Etsuzo Tsukada), die helaas na vijf forse delen gestopt werd wegens gebrek aan financiën, waardoor Lycaenidae, Riodinidae en Hesperidae (meer dan de helft van alle daar voorkomende dagvlinders) onbehandeld bleven.

Foto: Suguru Igarashi

Uitzonderlijk mooi in het publicatiegeweld waren twee delen van *The life histories of Asian butterflies* van de hand van Suguru Igarashi en Haruo Fukuda over de biologie van Aziatische dagvlinders (1997, 2000). De eerste auteur had al eerder (1979) een prachtig boekwerk over Papilionidae en hun jeugdstadia het licht doen zien. De schitterende foto's van de vlinders, voedselplanten en biotopen werden aangevuld met bijzonder fraaie aquarellen van Igarashi van de larvale en pop-stadia. Toen ik de boeken onder ogen kreeg, vroeg ik me af wat Igarashi met de lege pophuidjes deed. Daar moesten vele interessante morfologische kenmerken in zitten. Dus schreef ik hem. Hij beloofde mij een doos vol pophuidjes te sturen.

In maart-april 2001 gingen de entomologen van Naturalis voor de tweede keer naar Vietnam op verzamelreis. Aan het

eind van de expeditie verbleef ik met één collega en een Vietnamese counterpart nog twee weken in Tam Dao in het noorden van het land. Ooit, in de Franse tijd, was dit een bergresort (op bijna 1000 m hoogte), waar mensen uit Hanoi heengingen om de hitte van het laagland te ontvluchten. Van de fraaie Franse villa's is weinig meer te zien en de huidige politiek correcte architectuur is van een andere orde. Het is er bovendien erg vochtig, doordat de van vocht zwangere lucht vanuit de Golf van Tonkin hier tegen de bergrug (met toppen van ongeveer 1400 m) opstijgt. We zaten er dan ook ongeveer een week in potdichte mist met zicht van soms nauwelijks 20 meter.

Eindelijk trok de mist op en werden de bergtoppen zichtbaar. Ik besloot in mijn eentje (ik kreeg niet meer handen op elkaar) naar een van de toppen te gaan waar, naar verluid, rododendrons bloeiden. Maar na enig klimmen trok de mist weer binnen. Ik raakte de weg kwijt en kwam vier dagen later ver van Tam Dao het bergwoud weer uit. Maar nu terug naar Igarashi, want deze column gaat niet over mijn ervaringen in het gebergte van Vietnam.

Die zomer werd er een pakket aangeboden bij het museum afkomstig van Igarashi met de beloofde pophuidjes. Hij had een foto bijgevoegd van *Teinopalpus aureus*, een schitterende page (Papilionidae), die behalve in Zuidoost-China alleen in de bergen van Tam Dao voorkomt (en zeer gewild is onder verzamelaars). Op de achterkant had hij geschreven: 'Tam Dao, April 2001'.

... *Teinopalpus aureus*:
een zeer gewild object ...

Hé, dacht ik, precies de tijd dat ik er ook zat. Dus schreef ik Igarashi dat ik het jammer vond dat wij elkaar gemist hadden en wat ik er zo al beleefd had. Toen kwam de ontknoping. Hij was met zijn vrouw naar Tam Dao gereisd in de hoop exemplaren van *Teinopalpus aureus* te pakken te krijgen, die hij kon gebruiken voor *hand pairing*, om zo jeugdstadia te kunnen kweken. Maar het berggebied van Tam Dao is een natuurreservaat en hij had geen officiële vergunning. De autoriteiten vertrouwden de zaak niet en dagelijks stond er een politieauto voor hun hotel. Maar op een ochtend was er geen politie meer te bekennen. In het hotel hoorde hij dat politie en soldaten de bergen ingestuurd waren om te zoeken naar een buitenlander die verdwenen was. Dat ik die buitenlander was, had hij niet kunnen vermoeden, maar dankzij mijn zwerftocht kreeg hij de gelegenheid *Teinopalpus aureus* te pakken te krijgen. Zoals Johan Cruyff het verwoordde: *elk nadeel hep se voordeel*.

Igarashi was druk bezig met het samenstellen van zijn derde boek, toen hij ziek werd. Hij overleed in 2008, 84 jaar oud. Zijn gepassioneerde vrouw overreedde de veel jongere Motohiro Harada, met wie Igarashi veel had samengewerkt, om het boek af te maken. Het verscheen tenslotte in 2015 als een postuum eerbetoon aan deze uitzonderlijke en beminnelijke vlinderman. Mensen die meer willen weten van de vlinders van Azië dan een plaatje met een naam kunnen niet om zijn boeken heen.

rienk.dejong@naturalis.nl